

3 веснянки, 2 купальських та 3 петрівчаних. За результатами аналізу, на дослідженій території побутує 5 мелотипів зимового обрядового фольклору з шести, розповсюджених на території Слобожанщини, згідно з класифікацією Віри Осадчої. До першого належать всі однорядкові наспіви переважно спондеїчного типу ритміки, семантичної будови вірша 4+4 та тиради: «Коляд коляд колядниця», «Щедрівочка щедрувала», таких було зафіксовано 10 пісенних текстів. Зразків семантичної будови 4+4+3 «Ой на річці тиха вода стояла» і 4+4+5 «Ой ходили та блудили три коляднички» (належних до 2 мелотипу) не зафіксовано, що може бути маркером перехідної зони. До третього типу (ритм пісенного рядка — чотири вісімки чвертка) належать пісні з семантичною формою 5+5, посівальні, із зачином «А гиля, гиля та на Василя», та зразки з обряду «Водіння кози», яких зафіксовано 8. Зустрілася одна колядка з будовою пісенного рядка 5+5+3 «Жала Марійка шовкову траву», що була зафіксована О. Стеблянком у с. Уплатне Близнюківського району.

До четвертого мелотипу належать колядки та щедрівки з будовою пісенного рядка 5+5 P4+4+4+4. Наспиви з текстом 5+6+5 представлені колядкою «Дивное диво яко народження Божого сина» із с. Єгорівка Волноваського району Донецької області. Зразків цього мелотипу нараховується більшість — 13, причому з відмінною кількістю складів у пісенному рядку, як спондеїчною, так і ямбічною ритмічною основою. Особливістю проаналізованих пісень цього мелотипу є різнобарвно модифікована мелодико-фактурна складова. Цікавим зразком розспіву цього мелотипу є щедрівка «У городі та й у Русалимі» з м. Ізюму Харківської області, у якій з'являється тончик у частині рефрену, та нетипове кадансування в терцію. У трьох щедрівках з с. Іскра Великоновоселківського району: «Ой, у Русалимі, всі дзвони дзвонили» та «Прийшли щедрувати», заспів ведуть дві учасниці в терцію, а рефрен вже виконується всім складом гурту — в унісон, проте строфа закінчується кадансом на терції. У фактурі цих наспівів поєднані ознаки двох типів фактур — підголосково-поліфонічної та стрічкового двоголосся в доволі сталій формі.

П'ятий мелотип із семантичною основою 6+6 та його більш розширеними версіями відрізняється цезурованим рефреном. Він зустрічається в колядці «Пане господарю, чи живеш ти вдома?» із с. Миколаївка Лозівського району Харківської області, представлений 10-ма зразками. Шостий мелотип, що притаманний так званним «миколаївським колядкам», виявлено в одному наспіві.

Весняно-літній фольклор представлений мелотипами: 5+5 — 1 «Та й петрівочка»; 5+3 — 2 «Скочила коза» та одна петрівчана; 4+6 «Летів орел Києвом» з Ізюму Харківської області; 4+4 «Купавсь Іван, та у воду впає» та 6+6 «А на Петра хліб пекла».

А. Верещака

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФЕСТИВАЛІВ ЕСТРАДНОЇ ПІСНІ В УКРАЇНСЬКОМУ СУЧАСНОМУ МУЗИЧНОМУ МИСТЕЦТВІ

А. Vereshchaka

PECULIARITIES OF THE FUNCTIONING OF POP SONG FESTIVALS IN UKRAINIAN MODERN MUSIC ART

Музика завжди посідала одне із центральних місць у культурному розвитку практично кожної людини та народу. Одним із популярних заходів, який надавав можливість виступати багатьом артистам на одній сцені, є музичний фестиваль.

В українському сучасному музичному мистецтві особливої уваги потребує дослідження музичних фестивалів естрадної пісні, адже саме вони дозволяють залучити якомога більше людей до вшанування загальнонаціональних культурних надбань України, об'єднати людей та підвищити рівень національної свідомості.

Слово «фестиваль» іншомовного походження, у перекладі з французького «festival» воно відповідає українському слову «свято», водночас, у перекладі з латинського «festivus» воно означає «масове видовище». Тобто фестиваль естрадної пісні в українському сучасному музичному мистецтві — це масове видовище, свято, яке має культурно розважальний, інформативний характер та передбачає популяризацію сучасної естрадної музики. Також фестиваль естрадної пісні привертає увагу до певного виду музики, сприяє комунікації однодумців, містить прем'єри нових пісень, вшанування історичних надбань. Крім того, музичні фестивалі дозволяють співакам проявити особистісне начало, професійні здібності, розкрити свій творчий потенціал через музичне мистецтво.

Перші фестивалі були саме музичними й проходили в Англії у XVIII ст. В Україні активізацію музичного фестивального руху пов'язують із проведенням у 1990 р. «Київ Музик Фесту». Саме цей музичний фестиваль представив обличчя української пісні не як відокремленої частини культури СРСР, а як самостійного явища в музичному мистецтві України. З визнанням незалежності України, музичні фестивалі проходили не лише в Києві, а й у Львові, Одесі, Харкові та інших містах держави. З 90-х років XX ст. в українському музичному мистецтві спостерігається концентрація уваги на художні досягнення національно свідомих митців — авторів та виконавців естрадної пісні (починається відновлення національної культури, традицій в естрадній пісні), але протягом тривалого періоду цьому творчо плідному процесу протистояв вплив представників масової культури та прихильників ідеологічних настанов (ще довгі часи, культура ідеологічних настанов) сусідньої ворожої держави, що заважало розквіту естрадної пісні в Україні.

З початком повномасштабного вторгнення, усвідомленням українцями своєї ідентичності, посилилася потреба і захоплення національним культурним багатством, власним музичним мистецтвом. Як невід'ємна частина цього культурного самоусвідомлення виступає й необхідність популяризації національно свідомого музичного продукту і продовження традицій кращих, також створення якісно нових фестивалів естрадної пісні.

Дослідження національних та міжнародних музичних фестивалів дозволило виокремити два основних принципи їх організації: концептуальний і демократичний та визначити певні структурні елементи їх проведення, до яких, як правило, включають:

- церемонію відкриття музичного фестивалю;
- представлення учасників фестивалю;
- виступи творчих колективів, гуртів, зірок;
- проведення творчих вечорів учасників фестивалю на інших концертних майданчиках;
- організація пресконференцій із зірками, гуртами або творчими колективами;
- заключний концерт колективів, гуртів, зірок та церемонія закриття фестивалю.

Слід відзначити, що при проведенні фестивалю естрадної пісні в умовах українського сучасного мистецького життя структурні елементи можуть змінюватися залежно від виду фестивалю, це стосується насамперед конкурсних фестивалів, які передбачають обрання переможців.

Особливість функціонування фестивалів естрадної пісні в українському музичному мистецтві сучасності передбачає необхідність дотримання вже сформованих базових вимог до проведення фестивалів, а також пошук та реалізацію креативних й інноваційних інструментів фестивального менеджменту, відповідно до змін потреб людини та розвитку суспільства загалом. На цей час в Україні фестивалі естрадної пісні потребують вдосконалення та розвитку. Втім частина українських фестивалів естрадної пісні вже посіли значне місце в культурному житті українців та вийшли на міжнародний рівень, що дуже важливо для культурного розвитку країни. Слід зауважити, що поки тривають військові дії на території України й організатори не можуть гарантувати безпеку учасникам фестивалю, дата їх проведення переноситься на невизначений термін до настання перемоги.

Таким чином, фестивалі естрадної пісні посідають значне місце в українському музичному мистецтві сучасності та є часткою культурно-дозвіллевого і суспільного життя. Наразі існує велика можливість популяризації музичного багатства України як на національному, так і на міжнародному рівнях. Виклики останніх п'яти років (пандемія, військові дії) змушують шукати нові підходи до організації музичних фестивалів естрадної пісні, виникає необхідність розробки онлайн-форматів даних заходів. Адже існує національна потреба в забезпеченні масової комунікації українців, піднесенні їхнього морального духу, підтримці одне одного через музичне мистецтво.

Р. Тетерін

ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ДЖАЗОВИХ ФЕСТИВАЛІВ В УМОВАХ ВІЙНИ

R. Teterin

PRESERVATION AND REVIVAL OF UKRAINIAN JAZZ FESTIVALS IN THE CONDITIONS OF WAR

Українські джазові фестивалі відіграють значну роль у збереженні та відродженні національної музичної спадщини, відображаючи багатовікову культурну ідентичність та музичну традицію країни. Фестивалі стають місцем зустрічі між сучасними тенденціями джазової музики та українською народною і класичною музичною спадщиною. Через інноваційні програми та творчі експерименти, українські джазові фестивалі сприяють розвитку нових музичних форм і відкривають нові перспективи для мистецтва в Україні. У цьому контексті розгляд значення українських джазових фестивалів є надзвичайно актуальним та важливим завданням.

Саме такі заходи, як Kharkiv Frontier Jazz Fest, Харківські джазові фестивалі відзначаються своєрідною історією, починаючи з 2007 р. Періодичності проведення заходів надає різноманітний характер, включаючи Kharkiv za Jazz Fest, який тривав протягом багатьох років, а також фестиваль у 2015 р. Після періоду паузи, у 2022 р. відбувся фестиваль, під час якого була представлена історія харківського джазу у формі вінілових платівок із записами виступів Артема Мосейчука, Юхима Чубахіна, Дмитра Бондарева та інших виконавців. Концепція фестивалю зазнала змін у 2022 р. під назвою Kharkiv Frontier, що відображає новий підхід до організації події. Концепт “con-terminal music” (музика на межі), який був введений декілька років тому,